

EVISTA

DE PASA-

2010 Ano Internacional da Biodiversidade

XUNTA DE GALICIA

PRESIDENCIA

Secretaría Xeral de Política Lingüística

CEIP DE MONFORTE

Ronda Mª Emilia Casas Baamonde, s/n

27400 MONFORTE (Lugo)

Teléfono e Fax.: 982 400 442 / 609906524

e-mail: ceip.monforte@edu.xunta.es

Web: <http://centros.edu.xunta.es/ceipdemonforte>

PRESENTACIÓN

Teño que dicirvos algo:
De novo aquí estou,
un ano máis xa pasou,
non quero decepcionarvos.

En maio aparecín,
en maio sigo medrando,
a nosa lingua procurando,
e as **Letras** celebrando.

O 2010 foi declarado polas Nacións Unidas como Ano Internacional da Diversidade Biolóxica. O obxectivo é alertar á cidadanía, sensibilizar a poboación sobre a situación de perigo que afronta a biodiversidade planetaria.

Nós imos aportar o noso gran de area dedicando este ano as "**Melos**", as nosas revistas de pasatempos a este tema. Non pretendemos grandes logros pero sí que polo menos cando teñas nas túas mans unha destas revistas recordes que a **natureza** é de todos e se a estragamos estamos a estragar a nosa vida. Non emporcalles; aforra enerxía; aforra auga... Todos e todas somos responsables do entorno no que vivimos e dos lugares que visitamos, non podemos botalle a culpa aos outros ou outras, pois somos nós eses outros ou outras que o día anterior tiramos o lixo e non reciclamos, e deixamos as billas abertas e deixamos a luz acesa sen precisala...

Biodiversidade son as árbores da nosa devesa: carballo, castiñeiro, chopo ...

A biodiversidade son os paxaros do bosque: paspallás, bufo, o vichelocrego ...

A biodiversidade son as nosas mascotas: tartaruga, can, gato, peixes...

A biodiversidade somos nós: Manuela, Uxía, Xabier, Luís...

Maio de 2010

Equipo de Normalización Lingüística:

CEIP DE MONFORTE

Ronda Mª Emilia Casas Baamonde, s/n

27400 MONFORTE (Lugo)

Teléfono e Fax.: 982 400 442 / 609906524

e-mail: ceip.monforte@edu.xunta.es

Web: <http://centros.edu.xunta.es/ceipdemonforte>

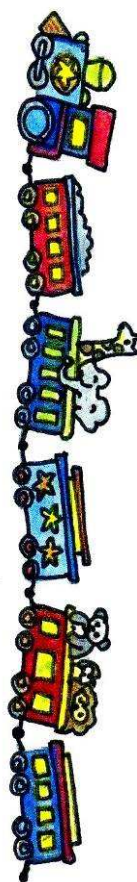
Se o vindeiro maio

MELOS aquí volta a estar,

é sinal de que no Novo

A LINGUA segue a medrar

EQUIPO DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

ADIVIÑAS

1- Primeiro foi vivo
e logo foi morto
e agora rebolen
cinco no seu corpo.

2- Sen aire eu non vi-
vo e sen terra eu mo-
rro; teño xemas sen
ser ovo, e copa
sen ser sombreiro.

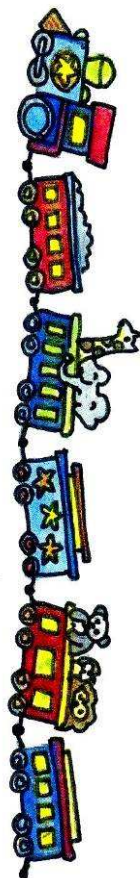
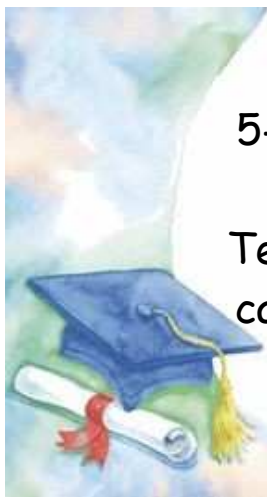
3- Adiviña adivi-
ñanza que animal
leva os pés na
cabeza.

4- Adiviña, adivi-
ñanza. Cal é o bi-
cho que máis pica
na panza?

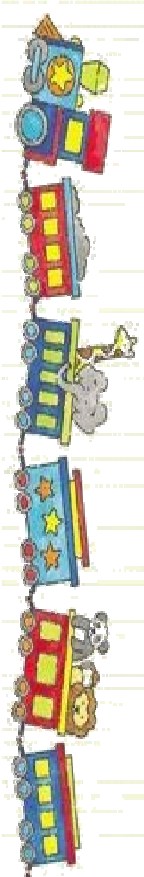
5- Na horta do meu amo
hai un galiño francés.
Ten dentes e non ten bo-
ca, ten cabeza e non ten
pés.

Xoga coa túa atención

Todas as figuras están debuxadas dúas veces, agás unha que só está unha vez e outra que está tres veces. Descóbreas.

Cadro de letras

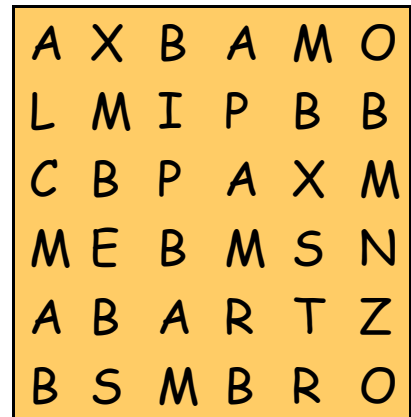
S = ...
 .....
 T = ...
 .....
 P = ...
 .....
 Q = ...
 .....
 R = ...
 .....

S	S	S	S	S	15
S	T	S	T	S	19
P	S	T	P	S	26
S	P	S	T	Q	21
S	T	Q	R	P	25
18	22	18	26	19	

Busca o valor das letras para que se cumpran as sumas

.....

Escribe cantas veces están repetidas os letras que se indican en cada caso

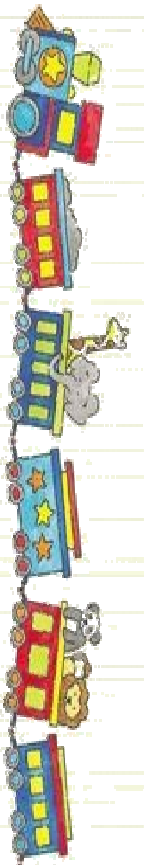
R ..... Veces P ..... veces
 A ..... Veces S ..... veces

A .... Veces M ....veces
 B ....veces

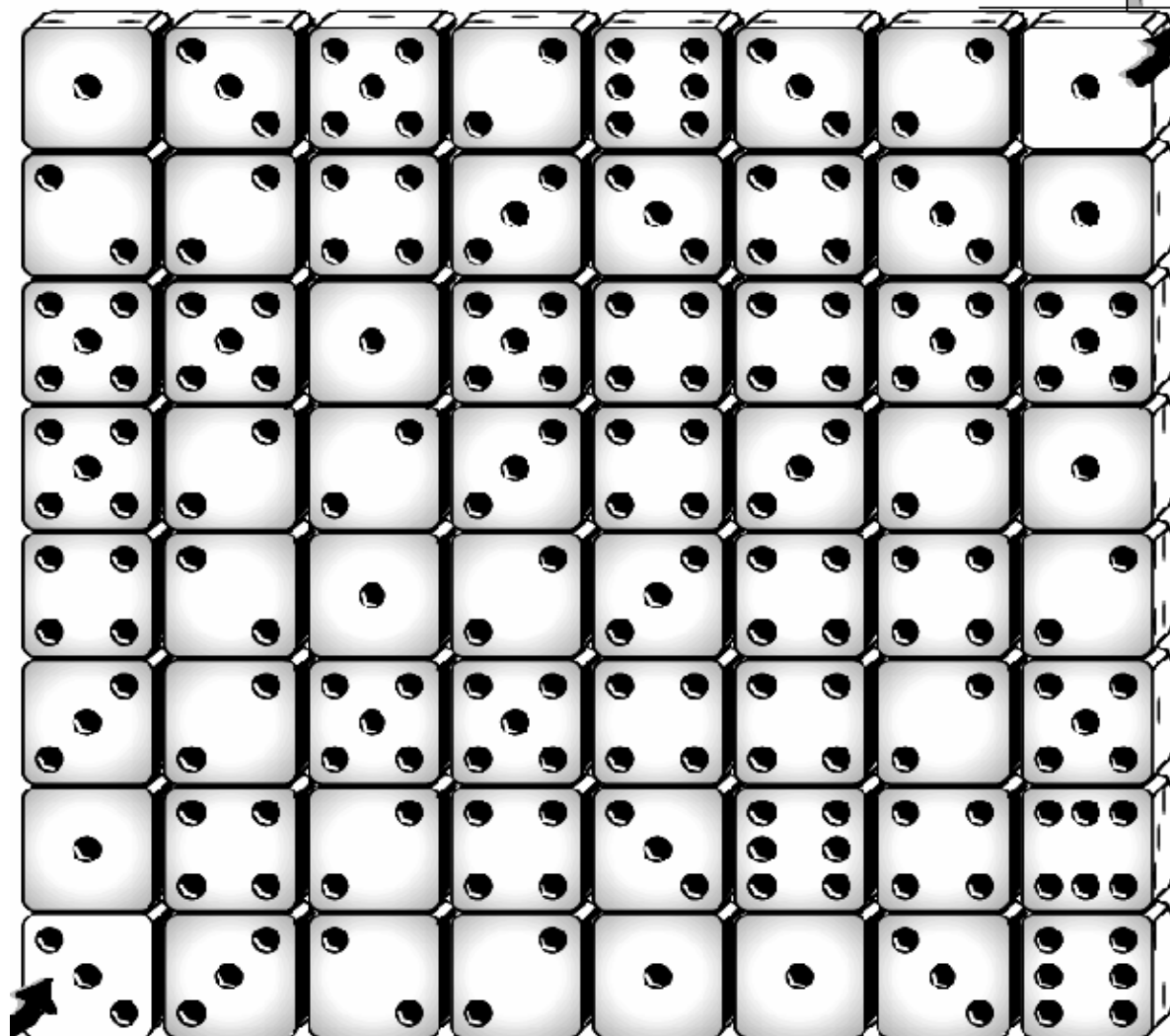
A partir da letra central e seguindo o percorrido da espiral sairache un texto, escríbeo debaixo:

A	I	M	P	O	R	T	A	N	T	E
H	I	S	:	R	I	O	S	L	A	D
N	A	E	H	A	B	I	T	A	G	I
U	R	D	N	H	A	G	R	T	O	V
N	U	A	U	C	I	A	A	S	A	E
E	T	I	A	I	G	S	N	N	S	R
C	A	C	T	L	A	U	D	A	D	S
U	N	N	N	E	T	S	E	T	U	I
D	I	A	D	N	U	B	A	U	N	D
A	M	E	S	E	S	I	A	R	A	A
R	T	E	S	E	U	Q	O	...	S	D
.	A	C	I	X	O	L	O	I	B	E

Labirinto

Atravesa este labirinto, desprazándote en liñas rectas e nunca en diagonal, saltando cada vez tantos dados como puntos hai no dado de partida (nun dado de 5 puntos, avanzarás 5 dados; se caes nun dado de 3 puntos, avanzarás 3 dados, etc.). Se non hai suficientes dados na dirección elixida, deberás tomar outra.

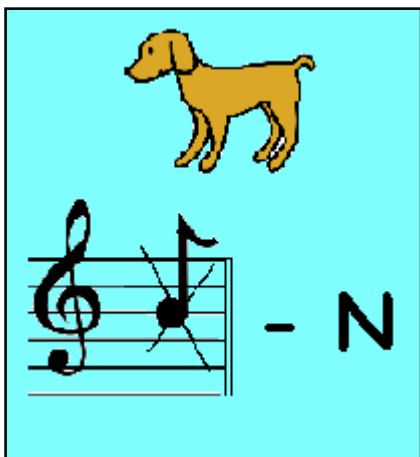
 Transforma os catro noves en vinte usando signos aritméticos (pódense usar paréntese)

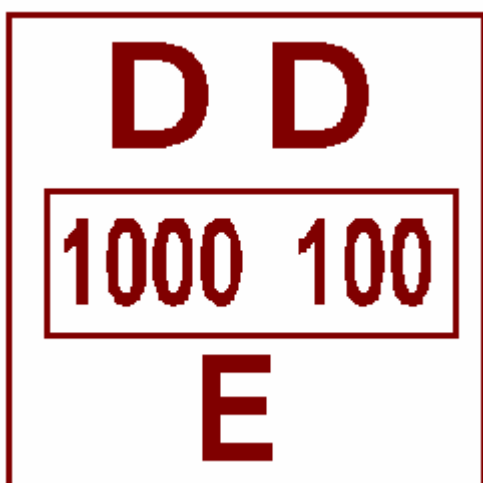
XEROGLÍFICOS

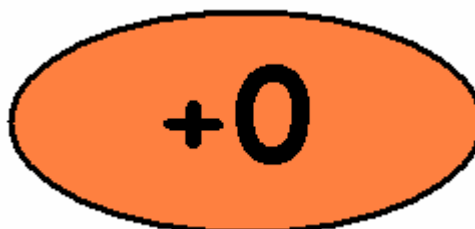
1—Como é o seu ritmo?

3—Que tomaches na sobremesa?

5— Por que non queres que eu cante mentres estudas?

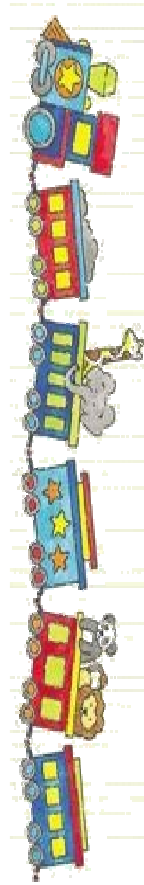
2- Queríache dar un bico pero...

4- Como deixou a súa cama?

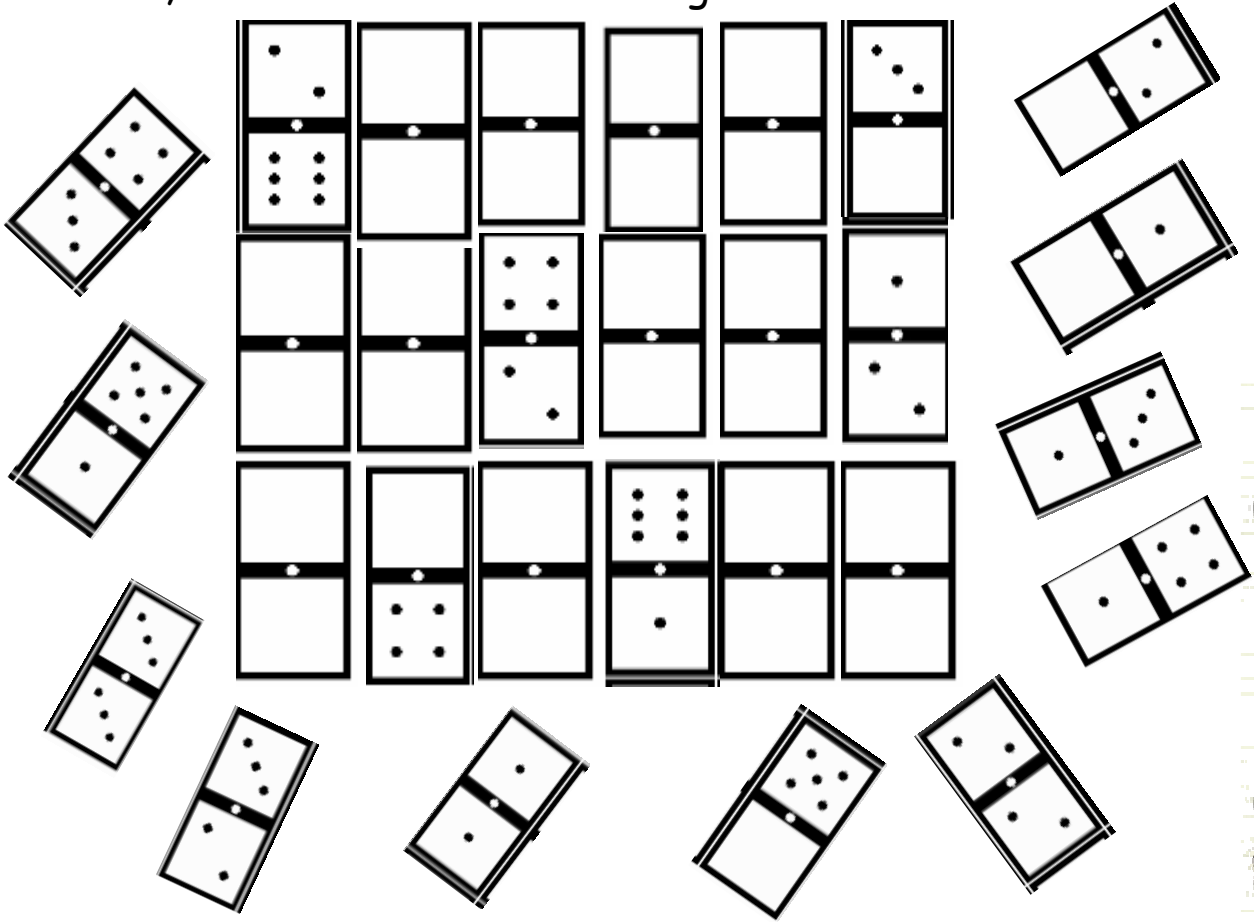

6—Quen ía na moto de Xoán?

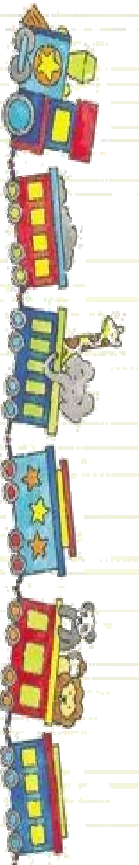
Coloca as fichas do dominó de maneira que as seis co-
lumnas, as seis liñas e as dúas diagonais sumen un total de

Para resolver esta **Cruzada numérica** debes utilizar cifras do 1 ao 9 de forma que a suma de cada serie horizontal ou vertical sexa igual ao número situado á esquerda ou encima de cada bloque. Non se poden repetir cifras

		6	3			2	23	20	17
	4	4		12	25				
12					27				
3			25		6				16
	4	13				30	17		
20					28				
7			9	21				23	16
	33						17		
	15						16		
29					30				
12						16			

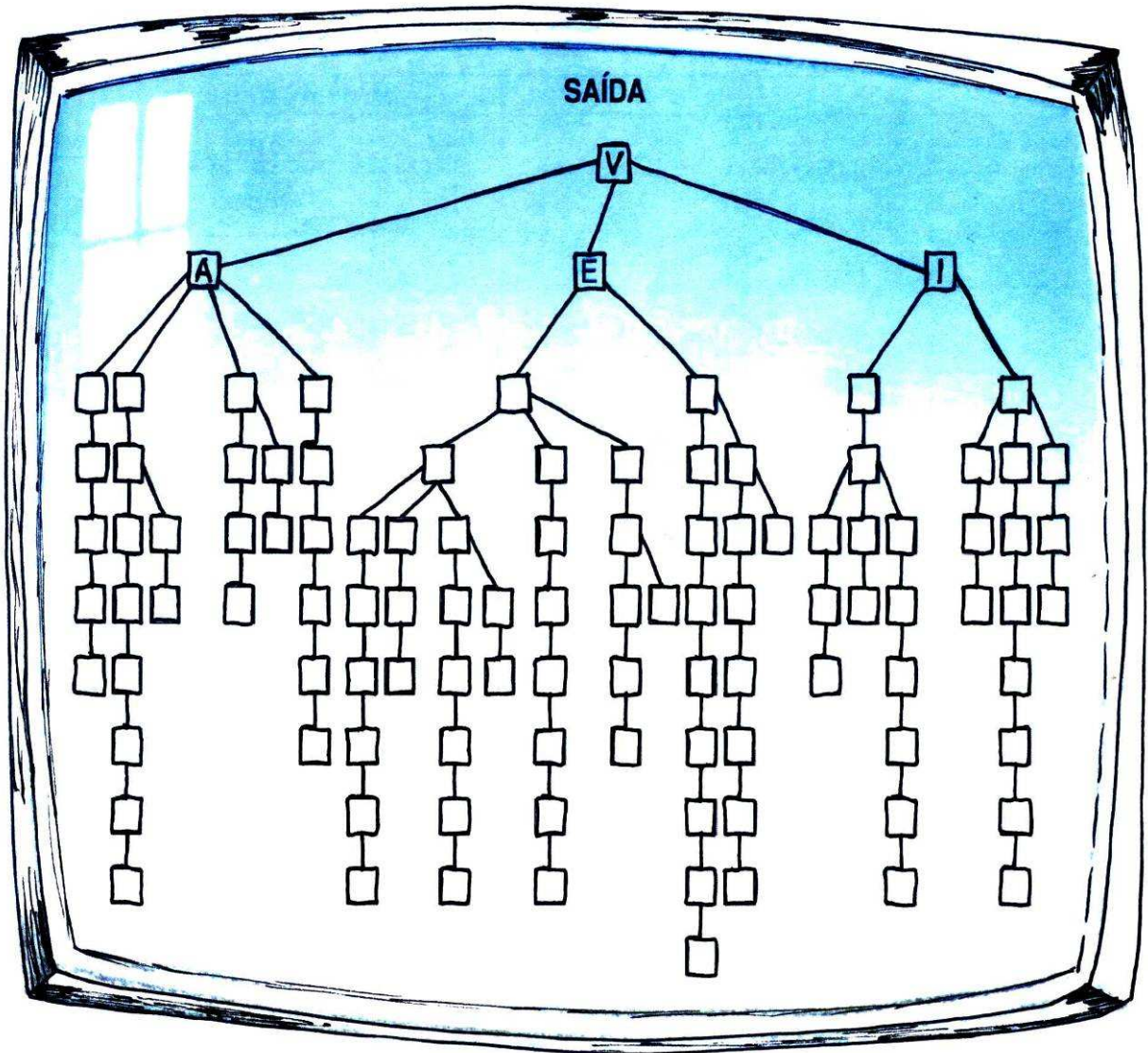
Busca no debuxo os doce obxectos que tes a continuación e logo pintaos como máis che guste.

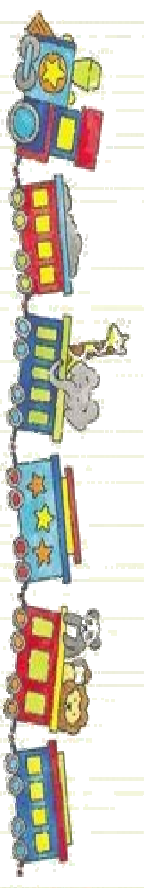
Descobre o número...

XOÁN DI:	EU PENSO:
"O número que estou pensando é menor que 1000"	
" É maior que 680"	
" A suma das súas cifras é 16"	
" Acababa en seis"	
" Trátase do número?"	

Coloca as palabras nos seus lugares correspondentes. Debes colocar unha letra en cada cadro, de tal xeito que empezando pola saída e seguindo as pólas da árbore, escribas todas as palabras.

ventral	verde	variante
ventilador	visita	ventada
valado	verbalmente	visible
	vender	vietnamita
vieiro	verdadeiro	valer
vieira	ventrículo	vampiro
vacina	visionario	venezolano
vacilación	vendedor	

Uxío Novoneyra (letras galegas 2010)

ENCRUCILLADO

						1-		U							
							2	X							
			3					I							
			4					O							
			5					N							
		6						O							
			7					V							
8								O							
			9					N							
10								E							
							11	Y							
				12				R							
						13		A							

HORIZONTAIS

- 1.- Cidade onde estudou o bacharelato.
- 2.- Mes en que naceu
- 3.- Primeiro libro de poemas.
- 4.- Concello en que naceu
- 5.- Escribiu o prólogo do seu primeiro libro de poemas.
- 6.- Idioma no que escribe Novoneyra.
- 7.- En que medio de comunicación traballou a súa volta a Madrid.
- 8.- Onde residiu os últimos anos.
- 9.- Estación do ano en que morreu
- 10.- Aldea onde naceu.
- 11.- Letra que nunca usaría no galego normativo.
- 12.- Profesión dos seus pais.
- 13.- Serra onde se atopa a súa aldea.

SUDOKUS

NIVEL MUY FÁCIL (1)

7		1		9			4	8
6				4	3			1
	6			1	8	6	7	3
	9	6	1			4	5	2
3		7	2		4	1		9
			9	5		8		3
1			4		9		8	
5	7	9	8		1		2	
4		8			5	9	1	

NIVEL FÁCIL (2)

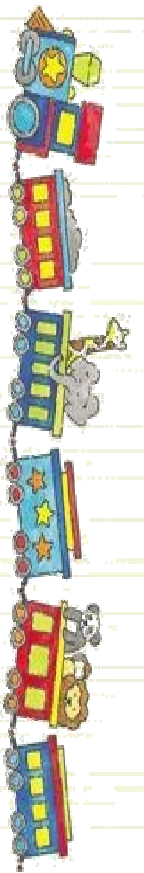
9	1		3	7				
5			9	2			1	3
		8	4				9	2
7	3	1				5		
8		9			7		4	
			1	9	2		3	
		6	2		9	3		8
		3	8					1
					3		6	4

NIVEL MEDIO (3)

1			6		7			
7							4	
		6					7	3
3	6		2	5				7
		9			3			5
8				1		2	3	
			4		2	3		
		8	3	7		4		6
		2			5		9	

NIVEL DIFÍCIL (4)

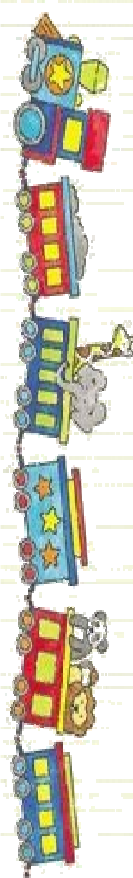
8	2			5				
	9	4			1			3
			4					
	7				3		1	
			2	4				
					8		9	5
4		2					3	
9						4		
		1	8	3				7

Sopa de números

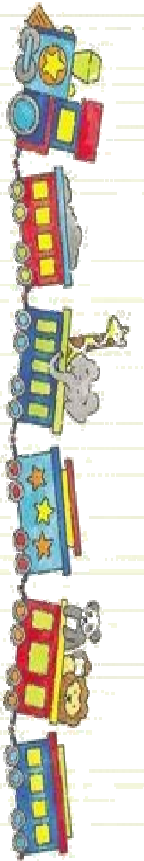
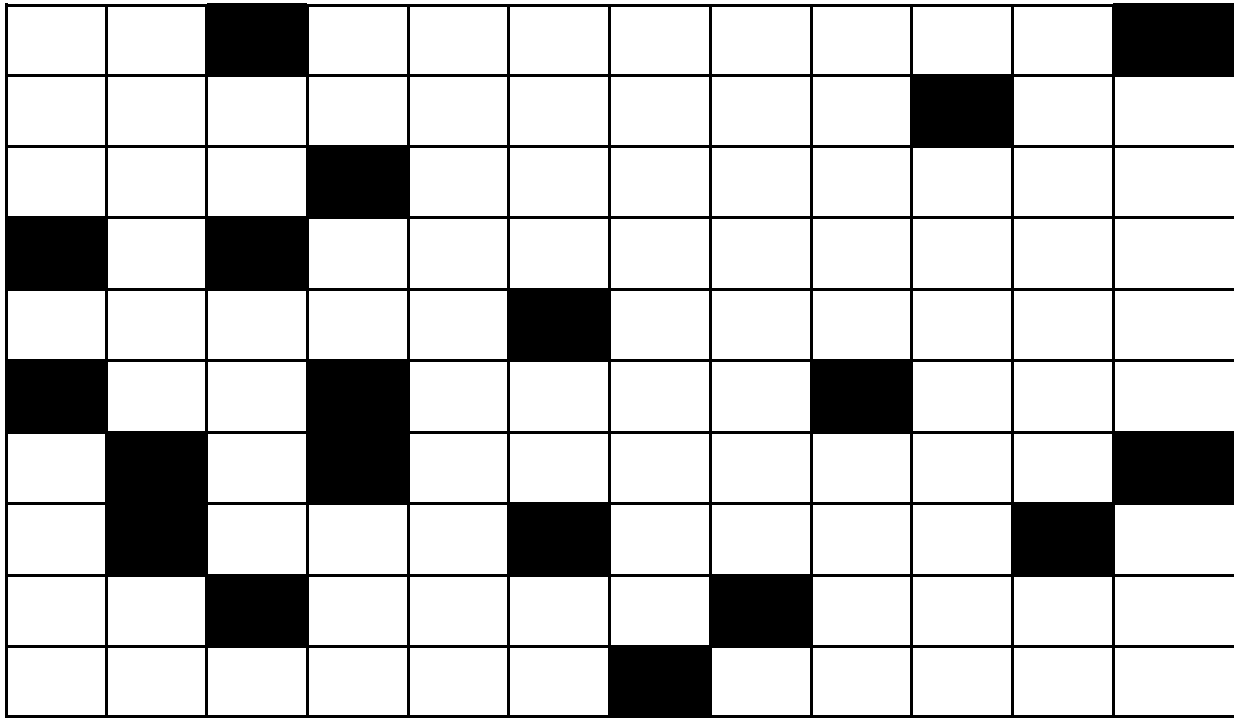
O	V	Q	U	I	N	C	E	S	R	T	E	N	U	I	L
I	D	E	G	T	Y	J	L	O	A	Y	T	G	B	C	O
T	E	R	T	U	O	J	O	L	T	R	I	N	T	A	O
E	R	E	F	U	I	L	O	G	N	R	T	U	T	E	U
N	R	U	P	O	T	E	D	N	E	B	V	N	T	I	P
T	E	R	I	U	R	U	E	O	R	O	I	N	H	D	N
A	T	U	R	D	I	F	Z	V	O	D	N	R	T	Y	U
E	C	O	R	E	N	T	A	E	C	A	T	R	O	S	E
F	E	R	U	Z	T	A	S	E	R	I	E	D	E	N	A
R	E	T	U	S	A	P	E	T	I	O	N	A	D	E	T
R	V	I	N	T	E	C	I	N	C	O	O	R	I	O	N
E	S	T	E	R	T	I	S	R	E	S	V	A	R	O	E
E	D	P	E	R	R	U	T	A	S	E	E	N	D	E	R
T	R	A	N	T	E	S	P	O	R	A	D	E	B	E	O
V	E	R	A	S	S	U	S	T	A	N	C	E	R	I	C

$8 + 5 - 2 =$	$10 - 5 + 4 =$	$95 - 60 - 5 =$
$22 \times 2 =$	$7 \times 3 + 12 =$	$18 + 23 =$
$50 : 5 =$	$4 \times 5 + 5 =$	$13 + 2 \times 8 =$
$20 - 17 + 13 =$	$5 \times 4 + 20 =$	$44 : 2 + 58 =$

LADRILLADO

Debes colocar cada ladrillo no seu lugar correspondente. Así aprenderás algo sobre a NATUREZA.

A	S	
C	I	P

Ñ	E	N
	Á	

S		P
	A	M

E	C	I
R	A	S

D	E	
	C	A

	P	L
O	N	

I	V	A
T	O	D

E	C	T
D	I	V

N	A	T
S	E	

O		O
E		S

A	D	O
E	R	S

T	A	
A		D

R	I	N
E	A	ZAS.

S	Ú	A
A	I	S

E	S	
	T	E

A	S	
I	N	V

	A	F
B	I	O

I	D	A
	E	N

A	N	E
U	N	H

E	S	P
A	S	O

Liña tola de letras

Comezando pola letra A e seguindo a dirección da frecha, salta unha letra de cada vez e poderás coñecer o lema elixido para a celebración do ano internacional da biodiversidade.

¡Escríbeo abaixo!

A → S → B → R → I → R → O → T → D

A ← R ← D ← I   R ← C ← E ← H   P

A   I   A   I → M   V ← S ← I

A   R → V → E   S → R   D → E → A   S → D → A

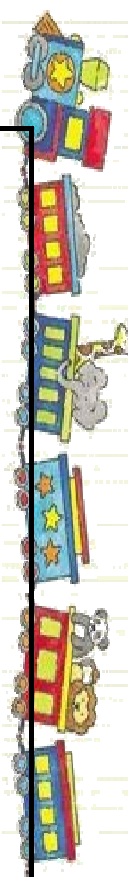
C   A ← E ← É ← P ← E ← A ← D ← L   A

B → O   O → T → D → A   I → I → D → O

I → S   V ← C ← I   X ← S

I ← H ← V   O → E → L → R → E   O ← A ← X

S → D A N ← A ← U ← S ← V ← O ← P ← N

LEMA .....

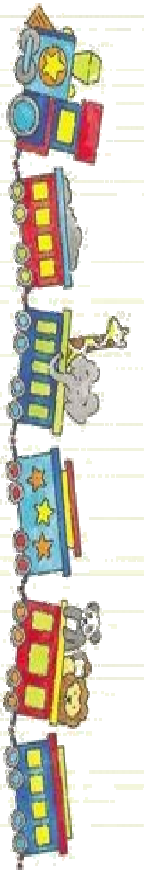
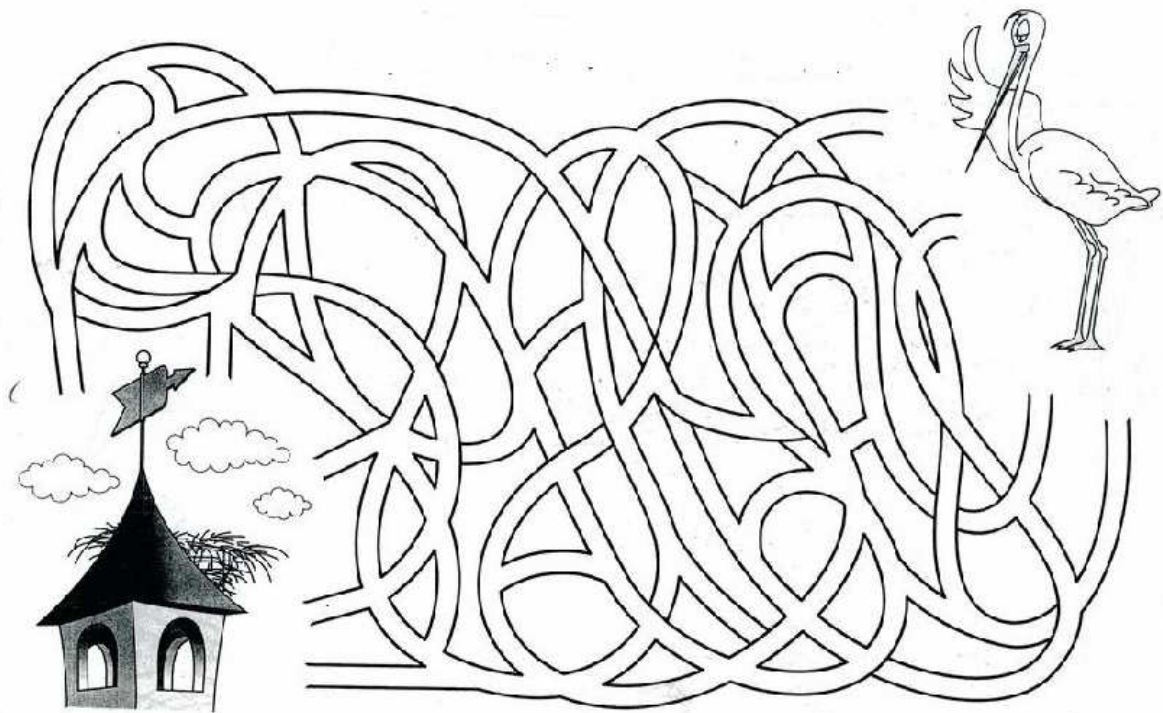
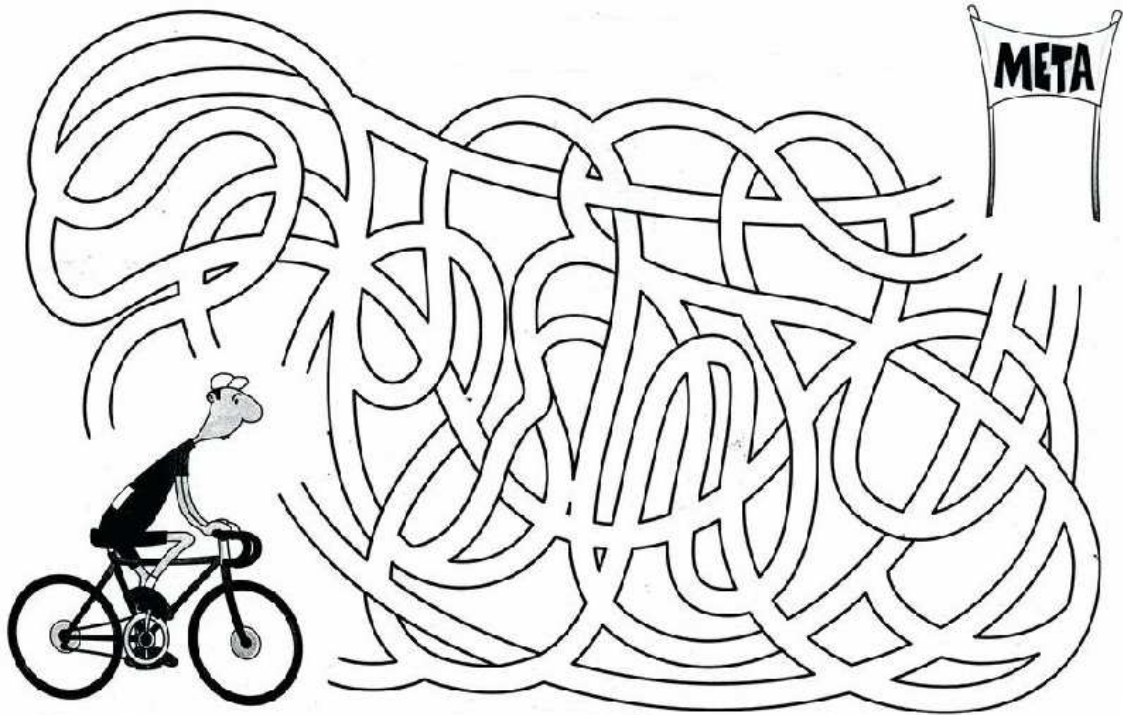
.....

.....

.....

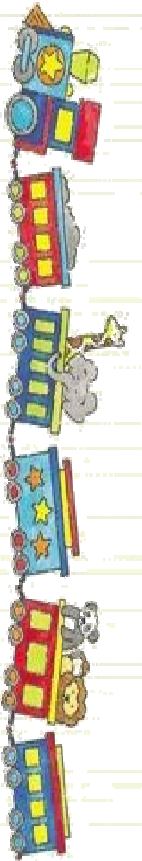
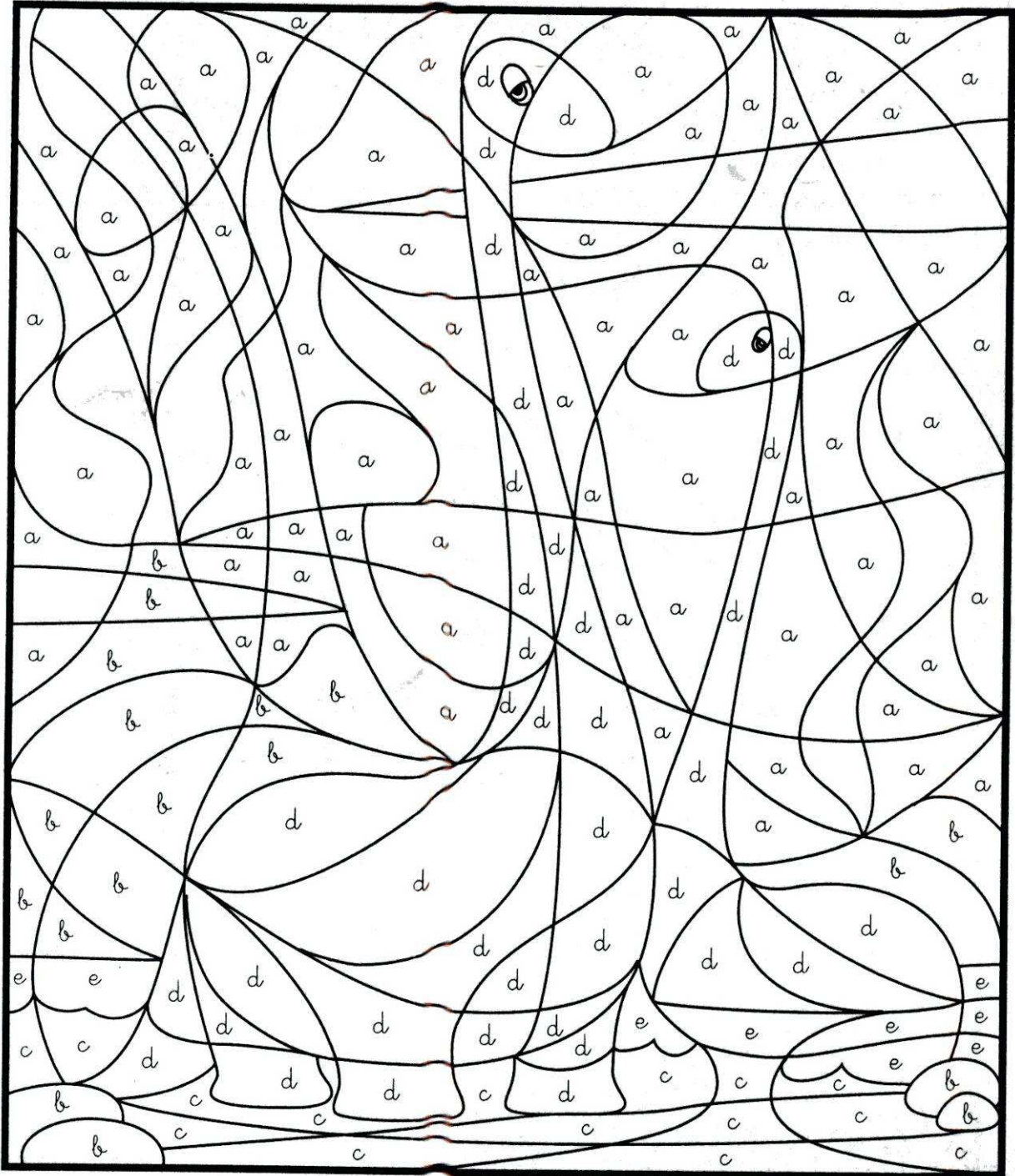

Axuda ao ciclista a chegar a meta, e á cegoña ao seu niño.
Para elo segue co teu lapis polo lugar debido.

Hai alguén ahí?

COLOREA E PESCÚDAO

Cores: a, azul claro; b, verde escuro; c, verde claro; d, marrón; e, azul escuro .

solucións

Pax. 3 ÁS ADIVIÑAS

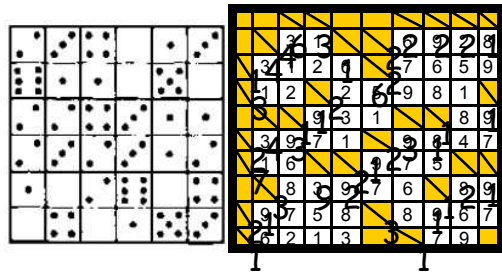
- 1- O zapato
- 2- A árbore
- 3- O piollo
- 4- A fame
- 5- O allo

Pax. 4

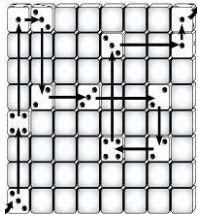
CADRO DE LETRAS
S=3 / T=5/ P=6 / Q=4 / R=7
A PI- ZARRA

Pax. 9

Pax. 6 labirinto

$9 + (99 : 9) = 20$

Pax. 7: BARULLO DE LETRAS

C	V	E	N	C	A	N	D	A	M
H	O	U	T	O	N	O	I	N	N
U	E	X	U	N	T	V	A	O	U
V	E	R	A	N	S	E	R	D	B
I	E	S	C	U	B	N	B	R	E
A	I	F	R	I	O	T	O	R	E
M	C	E	O	O	S	O	R	A	
F	E	R	M	O	S	U	E	R	A
S	I	L	V	E	I	R	A	D	O
C	A	L	O	R	M	U	N	D	O

MENSAXE
EN CLAVE:
Xoan xogaba
coa luz, deti-
ñaa na súa
man ou no seu
corpo.

Pax13—

- 1.- LUGO
- 2.- XANEIRO
- 3.- OS EIDOS
- 4.- FOLGOSO
- 5.- RAMÓN PIÑEIRO
- 6.- GALEGO
- 7.- TELEVISIÓN
- 8.- COUREL
- 9.- OUTONO
- 10.- PARADA DE MOREDA
- 11.- Y GREGA
- 12.- LABREGOS
- 13.- SANTIAGO

Pax. 12

7	3	1	6	9	2	5	4	8
6	8	5	7	4	3	2	9	1
9	6	2	5	1	8	6	7	3
8	9	6	1	3	7	4	5	2
3	5	7	2	8	4	1	6	9
2	1	4	9	5	6	8	3	7
1	6	3	4	2	9	7	8	5
5	7	9	8	6	1	3	2	4
4	2	8	3	7	5	9	1	6

9	1	2	3	7	6	4	8	5
5	4	7	9	2	8	6	1	3
3	6	8	4	5	1	7	9	2
7	3	1	6	8	4	5	2	9
8	2	9	5	3	7	1	4	6
6	5	4	1	9	2	8	3	7
1	7	6	2	4	9	3	5	8
4	9	3	8	6	5	2	7	1
2	8	5	7	1	3	9	6	4

1	4	3	6	2	7	5	8	9
7	8	5	1	3	9	6	4	2
9	2	6	5	8	4	1	7	3
3	6	4	2	5	8	9	1	7
2	1	9	7	4	3	8	6	5
8	5	7	9	1	6	2	3	4
6	7	1	4	9	2	3	5	8
5	9	8	3	7	1	4	2	6
4	3	2	8	6	5	7	9	1

8	2	6	3	5	7	1	4	9
7	9	4	6	2	1	8	5	3
3	1	5	4	8	9	7	6	2
5	7	8	9	6	3	2	1	4
1	6	9	2	4	5	3	7	8
2	4	3	1	7	8	6	9	5
4	8	2	7	9	6	5	3	1
9	3	7	5	1	2	4	8	6
6	5	1	8	3	4	9	2	7

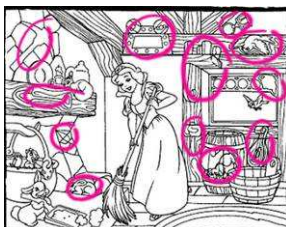
Pax. 14

O	V	Q	U	I	N	C	E	S	R	T	E	N	U	I	L
I	D	E	G	T	Y	J	L	O	A	Y	T	G	B	C	O
T	E	R	T	U	O	J	O	L	T	R	I	N	T	A	O
E	R	E	F	U	I	L	O	G	N	R	T	U	T	E	U
N	R	U	P	O	T	E	D	N	E	B	V	N	T	I	P
T	E	R	I	U	R	U	E	O	R	O	I	N	H	D	N
A	T	U	R	D	I	F	Z	V	O	D	N	R	T	Y	U
E	C	O	R	E	N	T	A	E	C	A	T	R	O	S	E
F	E	R	U	Z	T	A	S	E	R	I	E	D	E	N	A
R	E	T	U	S	A	P	E	T	I	O	N	A	D	E	T
R	V	I	N	T	E	C	I	N	C	O	O	R	I	O	N
E	S	T	E	R	T	I	S	R	E	S	V	A	R	O	E
E	D	P	E	R	U	T	A	S	E	E	N	D	E	R	
T	R	A	N	T	E	S	P	O	R	A	D	E	B	E	O
V	E	R	A	S	S	U	S	T	A	N	C	E	R	I	C

Pax. 8

- 1—Cansino
- 2—Mais nada
- 3—Ce rei x as = cereixas
- 4—Revolta
- 5—Des cen tras m + e = descentrasme
- 6—Ian el e Neves

Pax. 10

Pax.16.- “A biodiversidade é a vida, a biodiversidade é a nosa vida”

Pax. 11- Solución por orde :estatua, farola, beirarrúa, semáforo, papeleiras, bancos, árbores, autobuses, coches, estradas.

Pax. 15.

A	S		E	S	P	E	C	I	E	S					
I	N	V	A	S	O	R	A	S		T	E				
Ñ	E	N		A	F	E	C	T	A	D	O				
		Á		B	I	O	D	I	V	E	R	S			
I	D	A	D	E		N	A	T	I	V	A				
		E	N		C	A	S	E		T	O	D			
O		O			P	L	A	N	E	T	A				
E			S	O	N		U	N	H	A		D			
A	S			S	Ú	A	S			P	R	I	N		
C	I	P	A	I	S			A	M	E	A	Z	A	S	

